

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 41P/117/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123217940
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kudlovská
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7123217940.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Zuzanou Kudlovskou v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, toho času Reedukačné centrum C. D., E. X, XXX XX C. D., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Staničné námestie č. 9, 042 00 Košice, dieťa rodičov: maloletá matka F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX, D. G. A., toho času H. I. C. D., E. X, XXX XX C. D., zastúpená zákonnými zástupcami J. B., H. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX, D. G. A. a J. B., nar. XX.X.XXXX, bytom K. - L. M. a otec neuvedený, na návrh Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie 9, Košice, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia a o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX na účely zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v H. I. Zlaté Moravce, E. X, C. D., na dobu šesť mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice je povinný predložiť súdu najneskôr pätnásť dní pred ukončením doby výchovného opatrenia správu, v ktorej zhodnotí splnenie účelu výchovného opatrenia spolu s návrhom na ďalšiu úpravu pomerov maloletého dieťaťa.

III. Týmto sa zrušuje Uznesenie Mestského súdu Košice sp.zn.: 41P/117/2023 zo dňa 25.10.2023.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len „úrad“) sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.10.2023 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia podľa ust. § 367 Civilného mimosporového poriadku, ktorým by súd umiestnil maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX do Reedukačného centra Zlaté Moravce, Prílepská 6, 953 01 Zlaté Moravce. Zároveň sa domáhal aj rozhodnutia vo veci samej.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletá matka porodila maloleté dieťa A., pričom otcovstvo k maloletému nie je určené. Maloletý A. spolu s maloletou matkou a starou matkou z matkinej strany žijú v drevenej chatrči s jednou miestnosťou v rómskej osade na A. N. O. D. G. A.. V spoločnej domácnosti s nimi bývajú súrodenci maloletej matky plnoletý J., nar. X.X.XXXX a maloletý H., nar. X.X.XXXX a starý otec maloletých detí, ktorý je starobný dôchodca. Domácnosť je zariadená starším nábytkom každodennej potreby. Hygiena a sociálna úroveň bývania je na nízkej úrovni. V dome je zavedený prívod elektrickej energie od susedov a vodu majú z miestnej prípojky, ktorá je na čip. Otec maloletej matky podľa vyjadrenia starého otca žije v Nálepkove, presnú adresu uviesť nevedeli. Úrad opakovane vykonával sociálne zisťovania v mieste aktuálneho pobytu maloletej matky a maloletého A.. Maloletá

matka sa v domácnosti väčšinou nezdržiavala, bola vo Veľkej Ide u svojho priateľa podľa vyjadrenia jej matky. Maloletá F. navštevuje Základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským v Moldave nad Bodvou, od septembra 2023 opakuje 8. ročník. Dňa 05.10.2023 bol vykonaný pohovor s maloletou matkou, ktorá v rámci rozhovoru uviedla, že chce zabezpečovať starostlivosť o maloletého A. a súhlasí, aby bol umiestnený spolu s ňou v Reedukačnom centre Zlaté Moravce, v zariadení pre maloleté matky. V domácnosti bola prítomná matka maloletej F., ktorá uviedla, že trestné oznámenie za sexuálne zneužívanie maloletej F. išla na políciu podať ona hneď ako sa o skutočnosti dozvedela. Ďalej uviedla, že maloletá Jenifer neplní povinnú školskú dochádzku, neustále je v obci O. P. s priateľom. Aj keď nahlási jej nezvestnosť na políciu, maloletú Jenifer prinesú domov, následne utečie do obce Veľká Ida. Ďalej uviedla, že v čase neprítomnosti maloletej matky zabezpečuje maloletému A. starostlivosť ona. Tunajší úrad zistil, že maloletý nemá vybavený rodný list, kartičku poistenca a nebol ani u detskej lekárky po prepustení z nemocnice napriek urgenciám úradu. Obyvatelia osady úrad upozornili, že stará matka maloletého nosí v „lidlovskom košíku“, nemajú zabezpečený ani detský kočík, ani základné lekárske prehliadky a očkovania. Maloletá matka neustále maloletého syna necháva na starostlivosť svojej matky a opakovane opúšťa maloletého syna a uteká do vedľajšej obce O. P., kde má údajne priateľa. Z toho dôvodu je potrebné poskytnúť pomoc maloletej matke za účelom vytvárania a budovania vzťahových väzieb medzi matkou a maloletým Bryanom, zamedziť zanedbaniu rodičovských povinností vo vzťahu k výchove a k zabezpečovaniu lekárskej starostlivosti, poskytnúť pomoc a podporu v oblasti rozvoja a upevnenia rodičovských kompetencií a spôsobilostí v rámci vhodného prístupu k výchove a starostlivosti o maloletého, aby sa do budúcnosti vylúčilo akékoľvek opakované konanie, dôsledkom ktorého by mohla byť zanedbaná starostlivosť o maloletého A.. Sociálnou diagnózou rodiny úrad dospel k záveru, že život, zdravie a priaznivý vývin maloletého A. môže byť ohrozený. Vzhľadom k ohrozeniu života a zdravia je potrebné maloleté dieťa bezodkladne umiestniť v zariadení na výkon rozhodnutia súdu spolu s maloletou matkou Jenifer. Zo spisovej dokumentácie maloletej matky Jenifer je zrejmé, že prijaté výchovné opatrenia zo strany úradu sa javili ako nepostačujúce a vykonávaná sociálna intervencia s maloletou matkou a jej rodinou svoj účel nespĺnilo. Sociálnymi šetreniami, ako aj opakovanými pohovormi s maloletou matkou a jej matkou bolo zistené, že výchovné postupy matky sa javili ako nepostačujúce k náprave správania sa maloletej, a preto bolo potrebné pristúpiť k radikálnejšiemu riešeniu, a to najmä z dôvodu eliminovania výskytu negatívnych podnetov a prejavov správania sa maloletej F.. Úrad je toho názoru, že umiestnenie maloletej matky spolu s maloletým Bryanom v špecializovanom výchovnom zariadení je vhodným miestom pre zabezpečenie prevýchovy u menovanej, ako aj plnohodnotného vzdelávania s cieľom jej opätovného zaradenia do pôvodného sociálneho prostredia. Vzhľadom k tomu, že sa u maloletej F. vyskytujú vážne poruchy správania prejavujúce sa predovšetkým záškoláctvom, útekmi, nezabezpečením starostlivosti o svoje maloleté dieťa a nerešpektovaním autorít, je v záujme jej ďalšieho priaznivého psychického, fyzického a sociálneho vývinu vyňatie z rodinného prostredia a umiestnenie do špecializovaného zariadenia za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu.

3. Maloletá matka ani starí rodičia maloletého, rodičia maloletej matky, sa k návrhu nevyjadrili.

4. Podľa informácií z Registra obyvateľov SR a prístupnej spisovej dokumentácie maloletý A. B., nar. XX.X.XXXX pochádza z nemanželského zväzku F. B., nar. XX.X.XXXX a otca neuvedeného.

5. V konaní vedenom na Mestskom súde Košice pod sp.zn. 12P/126/2023 súd uznesením zo dňa 25.10.2023 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú matku Jenifer do starostlivosti Reedukačného centra Zlaté Moravce, Prílepká 6, 953 01 Zlaté Moravce.

6. V predmetnom konaní súd uznesením sp.zn. 41P/117/2023 – 10 zo dňa 25.10.2023 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletého A. do starostlivosti Reedukačného centra Zlaté Moravce, Prílepká 6, 953 01 Zlaté Moravce.

7. V konaní sp.zn. 41P/3/2024 Mestský súd Košice uznesením zo dňa 25.4.2024 ustanovil maloletému A. za poručníka mesto Moldava nad Bodvou, ktorý je oprávnený a povinný maloletého zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho veci namiesto matky, s tým, že rozhodnutia poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci týkajúcej sa maloletého podliehajú schváleniu súdu.

8. Súd nariadil pojednávanie na deň 25.4.2024. Na predmetné pojednávanie sa nedostavili maloletá matka ani starý otec, otec maloletej matky, svoju neprítomnosť neospravedlnili ani nepožiadali

o odročenie pojednávania, preto súd vec prejednal v ich neprítomnosti v súlade s ust. § 31 Civilného mimosporového poriadku /ďalej len CMP/, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní.

9. Súd na pojednávani vykonal vo veci dokazovanie výsluchom starej matky, kolízneho opatrovníka, súdom ustanoveného poručníka maloletého, zástupcu mesta Moldava nad Bodvou, a prečítaním sa oboznámil s rodným listom maloletého dieťaťa, ako aj ďalším, na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom a zistil nasledujúci skutkový a právny stav:

10. Súd výsluchom kolízneho opatrovníka zistil, že úrad trvá na podanom návrhu na uloženie výchovného opatrenia maloletému. Zástupkyňa mesta Moldava nad Bodvou taktiež súhlasila s týmto návrhom.

11. Súd výsluchom starej matky maloletého zistil, že stará matka súhlasí s tým, aby bola jej maloletá dcéra umiestnená v reedukačnom centre, sama navrhla, aby maloletá išla do tohto reedukačného centra, pretože už jej sama nezvládala.

12. Zo spisového materiálu konania sp.zn. 41P/3/2024 vedenom na tunajšom súde súd zistil, že maloletá matka maloletého A., ktorého otec nie je známy, zanedbávala školu, opakovanie utekala z domu, otehotnela vo veľmi nízkom veku, zanedbávala lekársku starostlivosť v čase svojej gravidity, ako je lekárska starostlivosť maloletého po tom, čo sa narodil, keď nemal absolvované lekárske prehliadky, ani vybavené doklady. Stará matka sama nezvládla a nezvláda výchovu svojej maloletej dcéry, matky maloletého. Stará matka na pojednávani sama uviedla, že to už bolo pre ňu nezvládnuteľné sa starať o maloletú dcéru, aj o jej maloletého syna, preto chcela, aby boli umiestnení v reedukačnom centre.

13. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

14. Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov, b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

15. Podľa § 37 ods. 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, b) inú povinnosť.

16. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

17. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

18. Podľa čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

19. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

21. Súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na uloženie výchovného opatrenia u maloletého A. s prihliadnutím k tomu, že takéto rozhodnutie je v záujme maloletého. Súd mal za preukázané, že v súčasnosti nie je možné, aby sa maloletý vrátil do starostlivosti maloletej matky, resp. starej matky. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že situácia v rodine je zložitá, rodinné a sociálne pomery nie sú v rodine ešte upravené do takej miery, aby maloletá matka dokázala zabezpečiť starostlivosť o maloletého, potrebuje stále dohľad a pomoc pomáhajúcich inštitúcií. Zo správy Reedukačného centra Zlaté Moravce, kde sa maloletý spolu so svojou maloletou matkou aktuálne nachádza, zo dňa 22.1.2024 predloženej v konaní sp.zn. 41P/3/2024 vyplýva, že maloletý je zdravý, aktuálne neužíva žiadne lieky. Jeho zdravotný stav si nevyžaduje návštevy žiadnych odborných ambulancií, je kŕmený dojčenskou výživou, na váhe primerane priberá. Jeho psychomotorický vývin sa zdá byť mierne spomalený. Maloletá matka sa o svojho syna stará v rámci svojich možností a schopností. Jej výchova a celková starostlivosť o maloletého je však poznačená tým, že v domácom prostredí sa o neho vôbec nestarala, takže sú to pre ňu nové veci, ktoré sa postupne učí. Samoobslužné činnosti (prebaľovanie, kŕmenie, kúpanie) okolo dieťaťa zvláda, aj keď musí byť upozorňovaná. Na pokyny vychovávateľov reaguje kladne, je usmerniteľná. Súd preto nariadil maloletému za účelom zabezpečenia odbornej pomoci a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov výchovné opatrenie, a to pobyt v Reedukačnom centre C. D., E. X, C. D. na 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Súd zároveň zrušil uznesenie sp.zn.: 41P/117/2023 zo dňa 25.10.2023, ktorým dočasne zveril maloletého A. do starostlivosti Reedukačného centra C. D., E. X, XXX XX C. D. neodkladným opatrením.

22. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie (§ 357 písm. f) C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde (ust. § 362 ods. 1 a 2 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (ust. § 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (ust. § 365 C.s.p.).